

Przedmiotowe Zasady Oceniania z biologii

Przedmiotowe zasady oceniania z biologii są zgodne ze Statutem Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Łękińsku i są jego rozwinięciem w zakresie wybranych zagadnień. Dotyczą one głównie wymagań edukacyjnych oraz oceny i kontroli osiągnięć edukacyjnych uczniów, które wynikają z realizowanego programu nauczania.

Przedmiotowe zasady oceniania spełniać muszą następujące warunki:

- 1) Jasno określają wymagania,
- 2) Znane są rodzicom i uczniom,
- 3) Zakładają systematyczne ocenianie w różnorodnych formach,
- 4) Każdy stopień jest jawny i jest uzasadniony przez nauczyciela,
- 5) Ocenianie jest systematyczne i sprawiedliwe,
- 6) W klasach IV-VIII szkoły podstawowej ocenianie wyraża się przy pomocy stopni szkolnych.

Obszary oceniania oraz metody ich sprawdzania.

a) Wypowiedzi ustne:

- odpowiedź ustna – obejmująca materiał z dwóch ostatnich lekcji lub powtórzeniowa z całego działu (według potrzeb);
- prezentacja na forum klasy pracy własnej lub efektów całej grupy (według potrzeb);
- prowadzenie przez ucznia fragmentów zajęć (jednostki lekcyjnej) (według potrzeb);

b) Wypowiedzi pisemne:

- kartkówki – obejmują wiadomości i umiejętności z 3 ostatnich lekcji (według potrzeb);
- sprawdziany – obejmują wiadomości i umiejętności z całego działu (według potrzeb);
- prezentacje multimedialne, referaty (według potrzeb);

- wykonywanie na lekcji zadań zleconych przez nauczyciela (karty pracy, ćwiczenia) (na bieżąco).
- c) Elementy praktyczne i laboratoryjne m. in.: planowanie i dokonywanie doświadczeń, stawianie hipotezy i jej praktyczna weryfikacja, umiejętne i bezpieczne posługiwanie się sprzętem i odczynnikami chemicznymi, planszami, modelami i ogólna znajomość języka biologicznego (według potrzeb);
- d) Aktywność na zajęciach - (na bieżąco);
- e) Prowadzenie zeszytu przedmiotowego (według potrzeb);
- f) Udział w dodatkowych formach pracy (dekoracja, modele, wystawka itp.) ocena i pochwała (według potrzeb);
- g) Udział w konkursach – pochwała dla wszystkich uczniów biorących udział w konkursie, dodatkowo osoby, które zajęły wysokie miejsca w konkursach ogólnopolskich (1-10) otrzymują ocenę cząstkową celującą.

Kryteria ocen.

stopień celujący (6) otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności w pełni realizujące program nauczania przedmiotu w danej klasie,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza podstawę programową,
- c) uczestniczy i odnosi sukcesy w pozaszkolnych konkursach chemicznych,
- d) prezentuje swoją wiedzę i umiejętności, prace praktyczne na forum klasy oraz szkoły,
- e) samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania i uzdolnienia.

stopień bardzo dobry (5) otrzymuje uczeń, który:

- a) systematycznie i aktywnie pracują na lekcjach,
- b) w pełni opanował wiedzę i umiejętności przewidziane w podstawie programowej i realizowanym programie nauczania,

- c) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- d) bierze udział w konkursach chemicznych,
- e) potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo-skutkowych,
- f) potrafi wiązać wiedzę z kilku przedmiotów przy rozwiązywaniu zadań,
- g) wypowiedzi ucznia są samodzielne, wyczerpujące pod względem merytorycznym, poprawne rzeczowo i językowo

stopień dobry (4) otrzymuje uczeń, który:

- a) pracuje systematycznie i jest aktywny na lekcjach,
- b) nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej oraz programem nauczania w danej klasie, ale stopień opanowania wiedzy i umiejętności jest zadowalający i nie prognozuje problemów w opanowaniu dalszych treści kształcenia,
- c) poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje /wykonuje/ samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, w sytuacjach nietypowych z pomocą nauczyciela, d) stosuje podstawowe pojęcia i prawa ujmowane za pomocą terminologii właściwej dla chemii, wypowiada się klarownie w stopniu zadowalającym, popełnia nieliczne usterki stylistyczne,

stopień dostateczny (3) otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, rozumie tylko najważniejsze związki i powiązania logiczne między treściami,
- b) rozwiązuje /wykonuje/ typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności,
- c) posiada wiadomości i umiejętności na poziomie rokującym możliwość opanowania dalszych treści kształcenia,
- d) potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji,
- e) stosuje wiedzę w typowych sytuacjach.

stopień dopuszczający (2) otrzymuje uczeń, który:

- a) nie zawsze pracuje systematycznie, rozwiązuje typowe problemy o minimalnym stopniu trudności,
- b) posiada konieczne, niezbędne do kontynuowania nauki na dalszych etapach kształcenia wiadomości i umiejętności, luźno zestawione bez rozumienia związków i uogólnień,
- c) słabo rozumie treści programowe, podstawowe wiadomości i procedury odtwarza mechanicznie, bez umiejętności wyjaśniania zjawisk,
- d) systematycznie korzysta z pomocy nauczyciela i specjalistów zatrudnionych w szkole,
- e) podczas odpowiedzi popełnia liczne błędy, zarówno w zakresie wiedzy merytorycznej jak i w sposobie prezentowania.

stopień niedostateczny (1) otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy,
- b) nie jest w stanie rozwiązać /wykonać/ zadań o niewielkim, elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- c) pomimo działań wspomagających i zapobiegawczych ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej (nie wykorzystał szans uzupełnienia wiedzy i umiejętności).

Proces i zasady oceniania.

1. Na zajęciach lekcyjnych uczeń ma obowiązek posiadać podręcznik, zeszyt przedmiotowy, podstawowe przybory szkolne oraz materiały zlecone przez nauczyciela.
2. Uczeń ma obowiązek systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
3. „+” (plus) otrzymuje uczeń z krótkich wypowiedzi pisemnych i ustnych, za przygotowanie dodatkowych informacji, gromadzenie, wykonanie drobnych pomocy dydaktycznych, za różne formy aktywności w czasie zajęć, za które nie otrzymuje stopni.
4. „-” (minus) otrzymuje uczeń w wypadku nie udzielenia krótkiej odpowiedzi ustnej lub pisemnej, za niewykonanie polecenia nauczyciela, za nieprzygotowanie się do lekcji, notatek z poprzedniej lekcji, za które nie otrzymuje stopni.

5. „+” (plusy) i „-” (minusy) są odnotowywane przez nauczycieli poza dziennikiem lekcyjnym. „+” i „-” są odnotowywane przez nauczyciela poza dziennikiem lekcyjnym.
6. Po zgromadzeniu czterech plusów lub czterech minusów nauczyciel wpisuje je do dziennika lekcyjnego w postaci stopni, z zastrzeżeniem, że liczba plusów na stopień bardzo dobry (4 plusy) jest równa liczbie minusów (4 minusy) na stopień niedostateczny.
7. Uczeń zgłasza nieprzygotowanie zawsze przy sprawdzaniu obecności. Zapis powyższy nie dotyczy przygotowania na lekcje powtórzeniowe.
8. Sprawdzian jest obowiązkowy i zapowiadany jest z tygodniowym wyprzedzeniem z jednoczesną adnotacją w dzienniku lekcyjnym.
9. Nauczyciel sprawdza i ocenia sprawdziany w terminie do dwóch tygodni (14 dni roboczych) od jej daty.
10. Jeżeli uczeń otrzyma stopień niedostateczny z pracy pisemnej ma możliwość ją poprawić w ciągu 14 dni od oddania sprawdzonych przez nauczyciela prac. Poprawa odbywa się poza zajęciami lekcyjnymi zgodnie z zasadami ustalonymi z nauczycielem prowadzącym zajęcia edukacyjne, stopień ten jest kolejnym stopniem w dzienniku.
11. W przypadku nieobecności podczas sprawdzianu uczeń przystępuje do sprawdzianu najpóźniej w ciągu 14 dni po powrocie do szkoły. Po upływie tego terminu, nauczyciel wskazuje termin zaliczenia.
12. W terminie jednego tygodnia od dnia kartkówki nauczyciel jest zobowiązany do jej sprawdzenia i dokonania oceny.
13. W przypadku nieobecności podczas kartkówki o formie i terminie zaliczenia decyduje nauczyciel przedmiotu.
14. Ustala się następujące kryteria procentowe przy ustalaniu stopni ze sprawdzianów i kartkówek:

Stopień	Przedział procentowy
Niedostateczny	0 – 32%
Dopuszczający	33 – 50%
Dostateczny	51 – 70%
Dobry	71 – 85%

Bardzo dobry	86 – 97%
Celujący	98– 100%

15. Jednorazowa nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do lekcji i możliwości odpowiedzi lub pisania kartkówki.
16. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne wkładane są do teczek, które przechowuje nauczyciel przez okres bieżącego roku szkolnego, na prośbę ucznia lub rodzica (opiekuna) nauczyciel okazuje dany dokument do wglądu na terenie szkoły.
17. Nauczyciel może wystawić ocenę klasyfikacyjną śródroczną lub roczną na podstawie przynajmniej trzech stopni bieżących dotyczących różnych form aktywności ucznia. Wystawienie przez nauczyciela niedostatecznej śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zobowiązuje go do stworzenia uczniowi warunków umożliwiających poprawę i zaliczenie materiału programowego.
18. Nauczyciel w czasie każdej formy aktywności informuje uczniów o dokonanej ocenie.
19. Informacja o stopniach jest przekazywana rodzicom (opiekunom) w trakcie ogólnych zebrań klasowych i konsultacyjnych.
20. Na prośbę ucznia lub rodzica (opiekuna) nauczyciel jest zobowiązany do podania bieżących informacji o stopniach w uzgodnionym czasie.
21. Obowiązująca skala stopni:
 - Celujący - cel – 6
 - Bardzo dobry - bdb – 5
 - Dobry - db – 4
 - Dostateczny - dst – 3
 - Dopuszczający- dop – 2
 - Niedostateczny - ndst – 1

Przy ocenach cząstkowych nie stosowane będą plusy i minusy.

22. Nauczyciele zobowiązany jest poinformować uczniów i ich rodziców o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych na 21 dni przed planowanym zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.

23. Uczeń i jego rodzice mogą wystąpić do dyrektora z wnioskiem o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych najpóźniej na cztery dni przed klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej.
24. Uczniowi przysługuje prawo ubiegania się o wyższą niż przewidywana (maksimum o jeden stopień) ocenę roczną, jeżeli w drugim okresie roku szkolnego uczeń przystąpił do wszystkich prac klasowych oraz wykorzystał możliwość ich dodatkowego uzupełnienia lub poprawy.
25. Ustalenie oceny wyższej niż przewidywana następuje w formie sprawdzianu.
26. Sprawdzian obejmuje wiadomości i umiejętności zgodne z wymaganiami na daną ocenę, o którą ubiega się uczeń, określonymi w wymaganiach edukacyjnych opracowanych przez nauczyciela tego przedmiotu i podanych uczniom w trybie określonym w Statucie.
27. Sprawdzian przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej.
28. Sprawdzian przeprowadza trzyosobowa komisja powołana przez dyrektora, w skład której wchodzi wicedyrektor lub wyznaczony nauczyciel jako przewodniczący, nauczyciel przedmiotu lub przedmiotu pokrewnego, z którego uczeń ubiega się o zmianę oceny oraz wychowawca.
29. W czasie zagrożenia, gdy podstawa programowa będzie realizowana za pomocą zdalnego nauczania ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia będzie polegało na monitorowaniu jego wytworów pracy poprzez:
- zdjęcia lub filmiki z wykonanych zadań,
 - rozmowy telefoniczne, wideokonferencje,
 - komunikację za pomocą dostępnych komunikatorów np. Messenger,
 - karty pracy, notatki, testy, kartkówki, sprawdziany odesłane przez pocztę elektroniczną,
 - sprawdziany online.
30. Nauczyciel jest obowiązany, na podstawie opinii publicznej i niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej i niepublicznej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne wynikające z realizowanego programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym.

31. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania dostosowanie wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanego przez nauczyciela programu nauczania oraz sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.

Typ orzeczenia	Dostosowanie wymagań
Dysleksja rozwojowa (trudności w czytaniu przekładające się na problemy w rozumieniu treści), dysortografia (trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym i fonetycznym)	- uczeń ma możliwość uzupełniania prac pisemnych wypowiedzią, jeśli wyrazi taką potrzebę - oceniając prace pisemne nie obniża się punktacji za opuszczanie liter, ich gubienie czy też przestawianie, jeśli nie wpływa to na zmianę znaczenia wyrazu - wydłużamy czas na napisanie pracy klasowej/ sprawdzianu/ testu - sprawdziany i kartkówki oceniane są na podstawie poziomu opanowanej wiedzy, stylu i poprawności językowej z pominięciem poprawności ortograficznej - trafność interpretacji jest przedkładana nad ocenę szczegółowej poprawności zapisu symboli i znaków graficznych - powtarzamy polecenia i upewniamy się, czy zostały dobrze przez ucznia zrozumiane - uczeń nie jest wrywany do odczytania, - wspomagamy pytaniami pomocniczymi przy odpowiedziach ustnych - postępy w nauce, systematyczność pracy oraz zaangażowanie w pokonywanie oraz niwelowanie dysfunkcji wpływa na ocenę semestralną/ roczną

Typ orzeczenia	Dostosowanie wymagań
	- ograniczać teksty do czytania i pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku - pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane jest, zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami - pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania
Dysgrafia (brzydkie, nieczytelne pismo)	- akceptuje się pismo drukowane - pozwolenie na pisanie prac domowych na komputerze - podczas sprawdzianu stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, co pozwoli skoncentrować się na treści a nie na pisowni - nie ocenia się ucznia za charakter i estetykę pisma, przy ocenie zeszytu przedmiotowego brane są pod uwagę kompletne i poprawne pod względem merytorycznym notatki - w przypadku nieczytelnych zapisów lub prac uczeń ma obowiązek odczytania ich - przewaga wypowiedzi ustnych nad pisemnymi - dopuszcza się niski poziom graficzny wykresów i rysunków - postępy w nauce, systematyczność pracy oraz zaangażowanie w pokonywanie oraz niwelowanie dysfunkcji wpływa na ocenę śródroczną/ roczną - dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści,

Typ orzeczenia	Dostosowanie wymagań
	wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej są ogólne, takie same, jak dla innych uczniów.
Uczeń z ADHD	- posadzić ucznia z dala od okna - nie odpytywać w stanie silnego pobudzenia - wyznaczyć uczniowi konkretny cel i działanie - dzielić zadania na mniejsze, możliwe do zrealizowania etapy - wydawać jasno sprecyzowane polecenia - wydłużać czas odpowiedzi - prosić ucznia o powtórzenie poleceń - często nawiązywać kontakt wzrokowy - przypominać o terminowych zadaniach.
Uczeń z chorobą przewlekłą	- pomoc w pokonywaniu trudności - umożliwienie korzystania przez ucznia na zajęciach ze sprzętu, medycznego i leków zgodnie z zaleceniami lekarza - dostosowanie miejsca pracy ucznia zgodnie z wymogami lekarza - w przypadku dłuższej nieobecności umożliwienie zaliczania materiału w dodatkowych terminach - stosowanie metod uspołecznienia.
Uczeń autystyczny	- każde zajęcia powinny przebiegać według stałego schematu (potrzeba niezmienności). - dostosowanie metod i form pracy oraz zadań do potrzeb, możliwości, tempa i aktualnego poziomu wiedzy i umiejętności ucznia (stopniowanie trudności);

Typ orzeczenia	Dostosowanie wymagań
	- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczenie czasu na ich opanowanie i odpytywanie - w przypadku planowania nowych sytuacji powiadomić wcześniej ucznia i udzielić niezbędnych informacji oraz wsparcia; - wspomaganie pytaniami pomocniczymi przy odpowiedziach ustnych - nagradzanie wysiłku wkładanego przez ucznia w wykonywanie zadań - więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu- nie należy wymagać by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst - stworzenie możliwości odpoczynku przy zmęczeniu bądź niechęci do pracy; - stosować różnorodne pomoce dydaktyczne; - rozwijanie mocnych stron dziecka; - największe znaczenie dla oceny końcowej ucznia z przedmiotu mają: wysiłek ucznia, jego starania i motywacja oraz stopień zainteresowania przedmiotem, obowiązkowość i poziom wypowiedzi ustnych.
Uczeń z afazją	- formułowanie krótkich i prostych poleceń - kontrolowanie czy uczeń zrozumiał polecenie, udzielanie dodatkowych wyjaśnień - wydłużenie czasu na wykonywanie zadań - podawanie najważniejszych informacji w ciągu pierwszych 15 minut lekcji

Typ orzeczenia	Dostosowanie wymagań
	- wykorzystywanie etykiet, fiszek, tablic poglądowych - wykorzystywanie metod globalnych, syntetycznych i poglądowych - tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych, - uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi, - umożliwienie uzupełnienia wypowiedzi ustnej zapisem
Uczeń uzdolniony	- indywidualizacja, stopniowanie trudności - udzielanie pomocy koleżeńskiej - powierzanie odpowiedzialnych ról - tworzenie takich sytuacji dydaktycznych, które będą dla ucznia wyzwaniem i źródłem satysfakcji.
Uczeń słabosłyszący	- zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna; - nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia dziecku odczytywanie mowy z jego ust; - należy mówić do dziecka wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji; - zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas, to utrudnia dziecku rozumienie

Typ orzeczenia	Dostosowanie wymagań
	poleceń nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów, powoduje też większe zmęczenie. - nauczyciel winien upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszające. W przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając prostego, znanego dziecku słownictwa; - dziecko niedosłyszające powinno siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.; - w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych, modeli i tablicy; - włączać uczennice do pracy w małych grupach; - nagradzać za włożony wysiłek, aktywność; - kontrolować częściej zeszyt przedmiotowy dziecka (aby sprawdzać czy poprawnie zostały zapisane notatki i zadania).

32. Pozostałe zasady oceniania reguluje Statut Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Łękińsku.

Opracowała: Natalia Perońska - nauczyciel biologii